

אשכולות
КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЕКТ
ЭШКОЛОТ
www.eshkolot.ru

**GENESIS
PHILANTHROPY
GROUP**

ПИРЫ МУДРЕЦОВ

КУЛЬТУРА ЗАСТОЛЬЯ В ТАЛМУДЕ

Источники к лекции
Реувена Кипервассера

Москва
январь 2019 г.
проект “Эшколот”
www.eshkolot.ru

Текст №1. Иерусалимский Талмуд, Брахот, 8, 5, 12b

Раби Ба и раби Иегуда от имени Рава: Галаха согласно тому, кто говорит сначала благовония, а потом свет. Школа Шамаа говорит: Чаша – в правой руке, а драгоценное масло – в левой. Говорит о чаше, а потом о драгоценном масле. Школа Гилеля говорит: Драгоценное масло – в правой, а чаша – в левой. После того, как скажет о драгоценном масле, пусть выплеснет остатки на голову прислужника. Но если прислужник – ученик мудрецов, то пусть выплеснет на стену, ибо негоже ученику мудрецов выходить надушенным.

Аба бар Бар Хана и рав Хуна сидели за трапезой и раби Зеира им прислуживал. Он вошел, неся оба в одной руке. Сказал ему Аба бар Бар Хана: Разве твоя вторая рука отрублена? Разгневался на него отец его и сказал: Мало тебе того, что ты возлежишь, а он стоит и прислуживает, к тому же он священник, а сказал Шмуэль: Тот, кто пользуется священничеством, совершает профанацию! Повелеваю ему возлечь, а ты будешь прислуживать вместо него!

Текст №2. Вавилонский Талмуд, Сангедрин, 38a

Иегуда и Хизкия, сыны рабби Хи, сидели на трапезе перед Рабби. И не говорили ничего, даже ни слова. Сказал: Больше вина юношам! Пускай скажут слово. Когда захмелели, то начали [ораторствовать] и сказали: Не придет сын Давида, пока не кончатся эти два рода в Израиле, экзиларха который в Вавилонии и патриарха который в стране Израила! Как сказано: *И будет Он освящением и камнем преткновенения,*

רבי בא ורב יהודה בשם רב הלכה כדברי מי שאומר בשמים ואחר כך מאור בית שמאי אומרים כוס בימינו ושמן ערב בשמאלו אומר על הכוס ואחר כך אומר על שמן ערב בית הלל אומרים שמן ערב בימינו וכוס בשמאלו אומר על שמן ערב וטחו בראש השמש אם היה שמש תלמיד חכם טחו בכותל שאין שבחו של תלמיד חכם להיות יוצא מבושם אבא בר בר חנה ורב חונא הוון יתבין אכלין והוה רבי זעירא קאים משמש קומיהן עלו וטעין תרויהון בחדא ידיה אמר ליה אבא בר בר חנה מה ידיך חוריתא קטעין וכעס עילוי אבוי אמר ליה לא מיסתך דאת רביע והוא קאים משמש ועוד דהוא כהן ואמר שמואל המשתמש בכהונה מעל את מיקל ליה גזירה דהוא רבע ואת קאים ומשמש תחתוי

יהודה וחזקיה בני רבי חייא הוו יתבי בסעודתא קמי רבי, ולא הוו קא אמרי ולא מידי. אמר להו: אנגרו חמרא אדרדקי, כי היכי דלימרו מילתא. כיון דאיבסום, פתחו ואמרו: אין בן דוד בא עד שיכלו שני בתי אבות מישראל, ואלו הן: ראש גולה שבבבל, ונשיא שבארץ ישראל, שנאמר

и скалою соблазна для обоих домов Израиля, петлю и сеть для жителей Иерусалима (Ис. 8:14) Сказал им: Дети мои! Тернии в мои глаза втыкаете вы? Сказал ему рабби Хия: Пусть не будет это злом в твоих глазах, дано вино в семидесяти буквах, и тайна в семидесяти буквах, вошло вино, вышла тайна.

והיה למקדש ולאבן נגף ולצור
מכשול לשני בתי ישראל. אמר
להם: בניי, קוצים אתם
מטילין לי בעיניי? אמר לו רבי חייא:
רבי, אל ירע בעיניך, יין ניתן בשבעים
אותיות, וסוד ניתן בשבעים אותיות,
בכנס יין – יצא סוד

Текст №3. Песикта де-рав Каѓана, 11, 20

Рабби Эльзар, сын рабби Шимона, пошел к своему тестю рабби Шимону, сыну Лаконии. Зарезал в его честь быка, испек ему хлеб и открыл ему бочонок вина. И наливал ему, а тот пил, и наливал ему, а тот пил. Сказал ему: может быть, слышал ты от отца твоего, каков урок чаши?

Ответил ему: Чашу обычного вина достаточно испить одну. Охлажденного вина – две. Горячего вина – три. Однако, говоря это, мудрецы не подразумевали твоих чаш, ибо они малы, и не твоего вина – ибо оно хорошо, и не моей утробы – ибо она велика.

ר' לעזר בר' שמע' אזל לגבי ר'
שמע' בר יוסי בר לקונייא חמוי.
נכס ליה חד תור ואפה ליה חדה
אצו דפיתא ופתח ליה חד כוב
דחמר, והוה מזיג ליה והוא שתי,
מזיג ליה והוא שתי. אמ' ליה
איפשר ששמעתה מאביך כמה
הוא שיעורו של כוס, אמ' ליה
כמות שהוא אחת, בצונין שתיים,
בחמין שלש, אבל לא שיערו
חכמים לא בכוסך שהוא קטן,
ולא ביינך שהוא יפה, ולא בכריסי
שהיא רחבה

Текст №4. Иерусалимский Талмуд, Брахот 3, 1, 6а

Таннаи учили: Они пили десять чаш вина в доме скорбящего – две до еды, пять во время еды, три после еды. Относительно трех, которые после еды, одна – для *Благословения еды*, одна – для *Воздаяния добром*, и одна – для утешения скорбящих.

А когда умер рабан Гамлиэль, добавили еще три: Одна – в честь *архи-синагогуса*, одна – в честь главы собрания, и одна – в честь рабана Гамлиэля. Однако, когда увидели судьи, что люди становятся все более пьяными, то вынесли постановление и вернули все к прежнему обычаю.

תני עשרה כוסות שותין בבית האבל שנים לפני המזון וחמשה בתוך המזון וג' לאחר המזון אילו שלש' של אחר המזון אחד לברכת המזון ואחד לגמילות חסדים ואחד לתנחומי אבילים וכשמת רשב"ג הוסיפו עליהן עוד שלשה אחד לחזן הכנסת ואחד לראש הכנסת ואחד לרב"ג וכיון שראו בית דין שהיו משתכרין והולכין גזרו עליהן והחזירו למקומן

Текст №5. Иерусалимский Талмуд, Брахот 3, 1, 6а

Несчастье случилось у рабби Ицхака, сына Рава, и Мана вместе с раби Иуданом пришли к нему, и принесли с собой хорошее вино, и они пили пока не начали смеяться.

На другой день, когда они пришли к нему вновь, он сказал им: Господа мои, то ли это, как следует человеку делать ближнему своему? Единственное, чего нам недоставало, это встать и танцевать.

ר' יצחק בריה דר' הוה כתובה מטתיה אונס ועלון לגביה ר' מנא ורבי יודן והוה חמר טב ואישתון סגין וגחכין למחר אתון בעיין מייעול גביה אמ' לון רבנן אכן בר נש עביד לחבריה לא הוינן חסרין אתמל אלא מיקום ומירקוד ר' יצחק בריה דר' הוה כתובה מטתיה אונס ועלון לגביה ר' מנא ורבי יודן והוה חמר טב ואישתון סגין וגחכין למחר אתון בעיין מייעול גביה אמ' לון רבנן אכן בר נש עביד לחבריה לא הוינן חסרין אתמל אלא מיקום ומירקוד

